

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 sierpnia 2020 r. znak (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu C. W. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 do 26 maja 2020 r. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową. Zaznaczono, że ubezpieczony był objęty obowiązkowo ubezpieczeniem społecznym do 30 kwietnia 2020 r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, zaś po tym czasie kontynuował działalność gospodarczą (do 19 maja 2020 r.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony C. W. wnosząc o przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za okres objęty decyzją. Uzasadniając swoje stanowisko ubezpieczony wskazał, że w okresie spornym zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej i przebywał na zwolnieniu lekarskim.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie w całości, a nadto o zasądzenie od odwołującego się na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ powołał się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

C. W. zatrudniony był w (...) spółce akcyjnej w W. jako przedstawiciel handlowy na podstawie umowy o pracę od 2005 r. do 30 kwietnia 2020 r.

Od 15 marca 1993 r. prowadził też działalność gospodarczą w zakresie filmowania i fotografowania nieprzerwanie do 30 kwietnia 2020 r., kiedy to zawiesił jej prowadzenie.

Z uwagi na pandemię Covid – 19 pracodawca C. W. postanowił zamknąć przedsiębiorstwo w Polsce, w związku z czym rozwiązał umowy o pracę ze wszystkimi pracownikami, w tym z C. W..

Z tego powodu C. W. zaczął leczyć się psychiatrycznie chorując na depresję. W związku z tym schorzeniem w okresie od 28 kwietnia do 26 maja 2020 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Nie wykonywał wówczas żadnych czynności związanych z działalnością gospodarczą. Z uwagi na chorobę był „przybity do łóżka”, nie jadł i nie wychodził z domu. W okresie pandemii nie odbywały się zresztą żadne wesela czy komunie, na których C. W. mógłby zajmować się filmowaniem i fotografowaniem.

Początkowo C. W. zgłosił zawieszenie działalności gospodarczej od dnia 20 maja 2020 r., ponieważ do tego dnia nie opuszczał domu z uwagi na chorobę.

Od 1 czerwca 2020 r. podjął zatrudnienie u nowego pracodawcy.

We wrześniu 2020 r., kiedy C. W. otrzymał decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 18 sierpnia 2020 r. o odmowie prawa do zasiłku chorobowego z okres od 1 do 26 maja 2020 r., udał się do (...) Oddziału w S., gdzie pracownica ZUS poradziła mu, aby zgłosił się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 1 maja 2020 r. wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do opłacenia składki za ten miesiąc, co ten uczynił. Jednak nie opłacił wyliczonej składki za miesiąc maj 2020 r.

C. W. zdał sobie bowiem sprawę, że popełnił błąd zgłaszając zawieszenie prowadzenie działalności gospodarczej dopiero od dnia 20 maja 2020 r., zamiast od 30 kwietnia 2020 r., kiedy to faktycznie jej nie prowadził z uwagi na chorobę. Udał się do urzędu i sprostował datę zawieszenia działalności na dzień 30 kwietnia 2020 r. Następnie wrócił do ZUS, gdzie to zgłosił i poradzono mu złożenie odwołania od decyzji z dnia 18 sierpnia 2020 r.

W okresie od 1 do 26 maja 2020 r. C. W. nie osiągał żadnego dochodu. Przy prowadzeniu działalności gospodarczej nie zatrudniał żadnej osoby.

Dowód: przesłuchanie C. W. w charakterze strony – k. 14-15, wydruk z CEiIoDGk. 6-8

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne.

Stan faktyczny sprawy ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Również i Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania wiarygodności przedłożonych dokumentów, przez co były one miarodajne dla podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie. Podstawą ustalenia stanu faktycznego były także zeznania ubezpieczonego C. W., które Sąd w całości uznał za wiarygodne jako logiczne, spontaniczne i korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Przedmiotem rozpoznania niniejszej sprawy było prawo ubezpieczonego do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego za okres od 1 d 26 maja 2020 r.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1368 zwanej dalej ustawą zasiłkową) zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Należy zauważyć, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonym w razie niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, a więc jego funkcja substytutu zarobku polega na zabezpieczeniu środków niezbędnych do utrzymania w okresie trwania choroby. Taką zasadniczą funkcję spełnia zasiłek chorobowy w okresie trwania tytułu ubezpieczenia chorobowego. Prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia jest natomiast wyjątkiem od ogólnej zasady przysługiwania prawa do zasiłku chorobowego w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Odwołanie się do funkcji i celu prawa do zasiłku chorobowego, udzielanego po przekroczeniu okresu objętego składką, pozwala na stwierdzenie, że w kontekście ogólnych zasad nabywania prawa do zasiłku chorobowego, jest on świadczeniem wyjątkowym, przysługującym tylko osobom nie podlegającym ubezpieczeniu i to z tytułu zdarzeń nie objętych ryzykiem ubezpieczenia chorobowego. Ryzyko, które ustawodawca zdecydował się finansować bez ekwiwalentu w składce, zostało ogólnie ujęte jako niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia i przy tym podlega szczególnie określonej reżimowi przesłanek, kiedy zasiłek chorobowy po ustaniu tytułu ubezpieczenia społecznego, nie przysługuje – wskazanych w art. 13 omawianej ustawy.

Wspólną cechą przyczyn wyłączających prawo do zasiłku wskazanych w art. 13 ustawy zasiłkowej jest istnienie innych źródeł dochodów z ubezpieczenia społecznego (emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy), z Funduszu Pracy (zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek lub świadczenie przedemerytalne) bądź z własnej kontynuowanej lub podjętej działalności zarobkowej (dochód z tej działalności lub zasiłek chorobowy z tytułu kontynuowanej równolegle lub nowej aktywności zawodowej, nabyty na ogólnych zasadach). We wszystkich tych przypadkach wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z ratio legis omawianej regulacji, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów (H. Pławucka, glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/2001, OSP 2002, z. 12, poz. 599). Uzasadnieniem wszystkich przyczyn wyłączających prawo do zasiłku jest więc okoliczność, że dotyczą one sytuacji, gdy osoba niezdolna do pracy ma już inne źródło utrzymania.

Przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej posługuje się przesłanką „kontynuacji działalności zarobkowej” lub „podjęcia działalności zarobkowej”. Ustawa przy tym nie definiuje pojęcia działalności zarobkowej. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych także pojęcia tego nie wyjaśnia. Wykładnia pojęcia działalności zarobkowej poprzez porównanie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej – przewidującego utratę prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia, w razie wykonywania pracy zarobkowej lub niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania zwolnienia lekarskiego – prowadzi do wniosku, że zakres przedmiotowy pojęcia "działalności zarobkowej" jest szerszy od pojęcia "praca zarobkowa" i obejmuje różne formy prowadzenia działalności, w ramach której ubezpieczony uzyskuje dochód. Inaczej mówiąc, działalność zarobkowa to działalność stanowiąca źródło dochodu z tytułu własnej pracy, niezależnie od podstawy jej wykonywania. Należy przy tym przyjąć, że jest to tego rodzaju działalność zarobkowa, która stanowi tytuł do ubezpieczenia społecznego, a więc czyni zbędną ochronę ubezpieczeniową z tytułu poprzedniej, zakończonej działalności. W brzmieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 działalność zarobkowa stanowi tytuł do objęcia obowiązkowo lub dowolnie ubezpieczeniem chorobowym. W myśl art. 3 ust. 1 ustawy zasiłkowej przez pojęcie tytułu ubezpieczenia chorobowego należy rozumieć zatrudnienie lub inną działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tytułem ubezpieczenia chorobowego jest więc prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, zatrudnienie, służba lub inna praca zarobkowa, z których uzyskuje się dochód, także jest wykonywanie czynności w ramach umowy zlecenia. Nawiązanie takiego stosunku daje podstawę do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Zgodnie bowiem z art. 11 ust 2 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity – Dz. U. z 2017 r., poz. 1778) dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10, w tym wskazane w pkt 5 osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. Przy tym stosownie do brzmienia art. 13 pkt 4 powołanej ustawy - obowiązkowemu ubezpieczeniu (a także dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu) podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

W niniejszym postępowaniu niespornym było, iż niezdolność ubezpieczonego powstała krótko przed ustaniem pracowniczego ubezpieczenia chorobowego (od dnia 28 kwietnia 2020 r.) i trwała nadal po jego ustaniu (do dnia 26 maja 2020 r.). Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo C. W. do zasiłku chorobowego za okres od 1 do 26 maja 2020 r. wobec kontynuowania przez niego, zdaniem organu, działalności zarobkowej.

W ocenie Sądu organ błędnie oparł swoje rozstrzygnięcie na normie zawartej w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w sprawie (w tym z zeznań ubezpieczonego) w okresie spornym ubezpieczony nie wykonywał działalności gospodarczej ani innej działalności zarobkowej. Był „przykłąty do łóżka”, lecząc się z powodu depresji po utracie zatrudnienia na skutek pandemii Covid – 19 i możliwości zarobkowania także w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej w zakresie fotografowania i filmowania (uroczystości w czasie pandemii nie odbywały się). Chorując, ubezpieczony był w stanie opuścić miejsce zamieszkania dopiero w dniu 20 maja 2020 r., kiedy to udał się do urzędu gminy i zgłosił formalnie zawieszenie prowadzonej działalności gospodarczej od tego dnia. Dopiero jednak po otrzymaniu (we wrześniu 2020 r.) zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji ZUS odmawiającej mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 do 26 maja 2020 r. zdał sobie sprawę, że wskazując datę zawieszenia działalności równa dniowi zgłoszenia wniosku popełnił błąd i sprostował datę zawieszenia działalności na faktyczną, tj. na dzień 30 kwietnia 2020 r. Zeznania ubezpieczonego, które Sąd uznał za w całości wiarygodne (jako spójne, spontaniczne, tworzące logiczną i chronologiczną całość) znajdują potwierdzenie w danych dotyczących wpisów znajdujących się w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (wydruk k. 6-8).

Należy podkreślić, że ubezpieczony w spornym okresie nie wykonywał żadnych czynności związanych z zarejestrowaną działalnością gospodarczą, nie zatrudniał przy prowadzeniu tej działalności żadnych osób i co istotnie nie osiągał z tego

tytułu (ani też z żadnego innego) żadnego dochodu. Ostatecznie prawnie i z właściwą (faktyczną) datą usankcjonował także zawieszenie tej działalności w CEiIDG.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie doszło zatem do spełnienia przesłanek z art. 13 ustawy zasiłkowej. W związku z niezdolnością ubezpieczonego do pracy nie doszło do faktycznej kontynuacji działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ustawy i nie było podstaw do pozbawienia ubezpieczonego prawa do świadczeń na podstawie art. 13 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Biorąc pod uwagę powyższe, w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. i przyznał C. W. prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres.

Z:

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)